

Temat: Oceniamy czy krytykujemy?

Czas realizacji: 2 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat sposobów wyrażania oceny, nabycie umiejętności wskazania podstawowych wyróżników recenzji, tworzenie własnych wypowiedzi oceniających.

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- rozróżnia gatunki informacyjne,
- przedstawia, na czym polega specyfika tekstu oceniającego,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu recenzji,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy charakterystyczne tekstu recenzji,
- dobiera i umiejętnie stosuje słownictwo oceniające;
- tworzy różne krótkie teksty oceniające,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja, plakat,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z tekstem i materiałem audiowizualnym,
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Oceniamy czy krytykujemy?*,
- materiały dla nauczyciela: *Oceniamy czy krytykujemy?*,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- komputer z dostępem do Internetu,
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna : Co podlega naszej ocenie?/ burza mózgów, praca indywidualna (8 min.)

- Nauczyciel poleca zwrócić uwagę uczniom na to, co w życiu jest oceniane. Uczniowie przedstawiają na forum swoje opinie.
- Nauczyciel na tablicy wypisuje słowa: telefon komórkowy, gra komputerowa, spodnie, płyta, książka. Prosi, by uczniowie wymienili po 3-4 elementy, które są brane przy ocenie tych przedmiotów (*zad.1. Karta pracy*)
- Po upływie ustalonego czasu uczniowie prezentują wyniki swej pracy, a nauczyciel zapisuje na tablicy (przy nazwach przedmiotów) propozycje uczniów (np. spodnie: fason, materiał, kolor, cena itp.).

Temat: Oceniamy czy krytykujemy?

2. Faza realizacyjna

a) Szukamy sposobów oceniania/praca w grupach i burz mózgów (12 min.)

- Uczniowie w grupach zastanawiają się, w jaki sposób mogą przekazać ocenę pozytywną i negatywną na temat różnych rzeczy: otrzymują od nauczyciela do oceny m.in.: ostatnio obejrzany film, ostatnio przeczytaną książkę, ostatnio obejrzany koncert, ostatnio obejrzany spektakl, lekcję (zadania dla grup w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Po ustalonym czasie liderzy grup prezentują wyniki pracy.

b) Jak wyrazić opinię? / praca indywidualna (10 min.)

- Nauczyciel poleca uczniom przeczytanie fragm. artykułu Joanny Olech pt. „Moc i przemoc” (w podręczniku *„Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”*, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN, str.190).
- Nauczyciel poleca uczniom realizację zadań związanych z przeczytanym tekstem: zad.5 a-c, str. 191 (m.in. wskazanie, jaką opinię o książce wyraża autorka, podkreślenie w tekście fragmentów, w których opinia jest wyrażona bezpośrednio, dopisanie do przymiotników synonimów, którymi można określić elementy fabuły książki).
- Po upływie wyznaczonego czasu chętni uczniowie na forum prezentują efekty pracy.

c) Frazologizmy, eufemizmy w naszych ocenach/ burza mózgów, praca indywidualna (12 min.)

- Nauczyciel prosi uczniów, by zastanowili się, jak uczynić ocenę w recenzji bardziej atrakcyjną dla czytelnika. Zapisanie wniosków na tablicy.
- Nauczyciel rosi, by uczniowie zabawili się w kreatywnych krytyków/recenzentów i wypisali jak najwięcej związków frazeologicznych, których można by użyć zarówno w pozytywnej, jak i negatywnej ocenie/recenzji (zad.2. Karta pracy)

3. Faza podsumowująca (3min.)

- Uczniowie prezentują wyniki pracy indywidualnej i wyrażają swe opinie, czy używanie zabaw słownych, frazeologizmów ma wpływ na atrakcyjność przekazu w recenzji.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Z różnych źródeł (prasa codzienna, programy telewizyjne, Internet) wybierz/wydrukuj i przynieś pięć różnych recenzji (od kilkudziesięciu do dłuższych : np. ze specjalistycznych portali filmowych czasopism). W tekstach podkreśl słownictwo oceniające oraz fragmenty, w których opinia jest wyrażona wprost (linia prostą) oraz pośrednio (linia falistą).

Temat: Oceniamy czy krytykujemy?

KARTA PRACY

1. Przy podanych przedmiotach zapisz, jakie rzeczy/ cechy (3-4) powinno się brać przy ich ocenie.

a) telefon komórkowy .....

.....

b) gra komputerowa .....

.....

c) spodnie .....

.....

d) płyta .....

.....

e) książka .....

.....

2. Do różnych ocenianych podczas dzisiejszych zajęć elementów różnych rzeczy (książka, film, koncert, lekcja, telefon) dopisz oceniające te elementy związki frazeologiczne, powiedzonka, zabawy słowne, peryfrazy itp. Pamiętaj, by można ich było użyć zarówno w pozytywnych, jak i negatywnych ocenach.

WZÓR książka – akcja: (+) czytelnik nie ma czasu na nudę; (-) pisarz zapomniał, że młodego czytelnika nie oczaruje samymi opisami przyrody ...

.....

.....

.....

.....

.....

Temat: Oceniamy czy krytykujemy?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

Zadania dla grup

GRUPA I

1. Wymieńcie elementy, które ocenisz po przeczytaniu książki (4-5). Zapiszcie je.
2. Do podanych elementów, które będziecie oceniać, dobierzcie słowa oceniające te elementy (min. 3-4):
  - a) w przypadku, gdy książka wam się podobała,
  - b) w przypadku, gdy książka nie przypadła wam do gustu.
3. Słowa oceniające negatywnie spróbujcie zastąpić wyrażeniami eufemistycznymi (np. zamiast: „nudna akcja”- „zwrotów akcji mogłoby być więcej”).

GRUPA II

1. Wymieńcie elementy, które ocenisz po obejrzeniu filmu (4-5). Zapiszcie je.
2. Do podanych elementów, które będziecie oceniać, dobierzcie słowa oceniające te elementy (min. 3-4):
  - a) w przypadku, gdy film wam się podobał,
  - b) w przypadku, gdy film nie przypadł wam do gustu.
3. Słowa oceniające negatywnie spróbujcie zastąpić wyrażeniami eufemistycznymi (np. zamiast: „beznadziejna gra aktorów”- „gra aktorów pozostawiała wiele do życzenia”).

GRUPA III

1. Wymieńcie elementy, które ocenisz po udziale w koncercie (4-5). Zapiszcie je.
2. Do podanych elementów, które będziecie oceniać, dobierzcie słowa oceniające te elementy (min. 3-4):
  - a) w przypadku, gdy koncert wam się podobał,
  - b) w przypadku, gdy koncert nie przypadł wam do gustu.
3. Słowa oceniające negatywnie spróbujcie zastąpić wyrażeniami eufemistycznymi (np. zamiast: „beznadziejne nagłośnienie”- „należało stać blisko sceny”).

GRUPA IV

1. Wymieńcie elementy, które ocenisz po lekcji (4-5). Zapiszcie je.
2. Do podanych elementów, które będziecie oceniać, dobierzcie słowa oceniające te elementy (min. 3-4):
  - a) w przypadku, gdy lekcja wam się podobała,
  - b) w przypadku, gdy lekcja nie podobała wam się.
3. Słowa oceniające negatywnie spróbujcie zastąpić wyrażeniami eufemistycznymi (np. zamiast: „nudny temat”- „niedostosowany do młodego człowieka”).